

“ มันไม่ตายแหละการประกอบความเพียรฆ่ากิเลสนี่
เป็นแต่เพียงความลำบาก ลำบนมากน้อยเท่านั้น
แต่เรื่องตายจริง ๆ นั้นคือกิเลสมันตาย
เราไม่ตายแหละตายด้วยความเพียรน่ะ
กิเลสนั่นแหละเป็นผู้จะตาย
แต่เรามันกลัวตายเสียก่อนน่ะซิมันถึง
ไม่สามารถฟาดฟันหันแหลกกิเลสได
พอให้ถลอกปอกเปิกไปบ้าง หรือให้ถึงขั้นกิเลสตาย
เพราะฉะนั้น จงเอาให้ถึงขั้นกิเลสตาย
อย่าเอาเพียงแต่กิเลสถลอกปอกเปิกเฉย ๆ ใช้ไม่ได้ เอาให้กิเลสตายซิ ”

(๒๗ พฤษภาคม ๒๔๒๓ นอนใจ นอนจม)

พระมหาปิ ญาณสัมปันโน.

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ เวลากำหนดเมื่อลมหมดไปจริง ๆ ไม่มีอะไรเหลือ แต่ความรู้มันเหลืออยู่
นั่นแหละ เมื่อลมละเอียดลงไปก็แสดงว่าจิตละเอียด
เมื่อลมหมดไปจริง ๆ ในความรู้สึกมันมีได้
ถึงลมจะหมดไปก็ตามให้ทราบว่าลมที่กำหนดนั้นหมดไป
แต่ความรู้ที่เป็นตัวการสำคัญซึ่งเราต้องการนั้นมีอยู่กับเรา
ให้อยู่กับความรู้นั้นไม่ต้องไปกังวลกับลมหรือสิ่งใดในขณะนั้น
จนถึงเวลาจิตแสดงอาการออกจากความสงบนั้นมาเป็นปกติ
ถ้าจะหยุดก็ค่อยหยุด ส่วนลมก็มีมาเองตามปกติ
นี่คือหลักของการภาวนา อานาปานสติ
คราวต่อไปก็ทำดังที่เคยทำมาแล้วจะไม่ผิดพลาดไม่ลังเลสงสัย
และพึงถือวิธีนี้เป็น หลักยึดต่อไปอย่างมั่นใจ ”

(๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓ นอนใจ นอนจม)

พระอาจารย์ ญาณสัมปันโน

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ นั่งภาวนาก็ให้มี สติ ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติอยู่เฉพาะหน้า
อย่าเอาเรื่องสิ่งใดงานใด เข้าไปกังวลภายในใจ
ขณะนั้นให้ทำหน้าที่ในวงปัจจุบัน
อย่าไปคาดเรื่องมรรคผลนิพพาน
ว่าจะเป็นขึ้นอย่างนั้นอย่างนี้ คาดไปก็เสียเวลา
และสติกับจิตพรากจากงานนั้นแล้วจะไม่เกิดประโยชน์อันใด
เดินจงกรมก็ให้รู้อยู่กับคำบริกรรมของตน
นั่งก็ให้รู้อยู่กับคำบริกรรม เช่น กำหนดพุทโธก็ให้รู้อยู่กับ พุทโธ ๆ
เรามีงานอันเดียวนี้เท่านั้น ไม่มีงานอื่นใดที่จะหวังพึ่งเป็นพึ่งตาย
นอกจากความเพียรเพื่อแก้กิเลสตัณหาอาสวะทุกประเภท ”

(๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓ นอนใจ นอนจม)

พระมหาปิ ญาณสัมปันโน.

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ ฉะนั้นการต่อสู้กับกิเลสทุกประเภท
ให้พึงพากันทราบอย่างถึงใจไว้เสมอ
อย่าต่อสู้แบบความท้อถอยอ่อนแอ
ไม่ใช่ทางที่จะชนะกิเลสได้ ต้องห้ำหั่นกันเข้าไป
อย่าสงสัยว่าโลกนี้มีสถานที่ใดสิ่งใดบ้าง
ที่จะพาให้มีความสุขความเจริญ
จะพาให้เลิศให้ประเสริฐมีความสุขความสบายจิรังถาวร ไม่มี
อย่าสงสัยให้เสียเวลาและทุกข์ใจเปล่าทั้งเป็นความประมาทด้วย
มีแต่เรื่อง อนิจฺจ ทุกฺข อนตฺตา เต็มตัวของมัน ”

(๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓ นอนใจ นอนจม)



“ ธรรมสมบัติเป็นสิ่งสำคัญมาก โลกขาดธรรมสมบัตินี้แลโลกถึงได้ร้อน
สมบัติภายนอกไม่เป็นประโยชน์อะไรพอที่จะให้โลกได้รับความร่มเย็น
ถ้าไม่มีธรรมสมบัติอยู่ภายในใจเป็นคู่เคียงกัน
จะรักษาตัวรักษาโลกให้มีความสงบร่มเย็นไปไม่ได้
มนุษย์เรา ด้วยเหตุนี้ศาสนาจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งต่อมนุษย์ทุกเพศทุกวัย ”

“ ยาเสพติดเป็นสิ่งที่ทำให้คนเสียคนต่างหาก ศาสนาไม่ได้ทำให้คนเสียคน
นอกจากทำคนให้ดีและดีเยี่ยมโดยถ่ายเดียวเท่านั้น
ผู้ไม่ถืออะไรเลยนั่นแหละคือ คนตายหมดสารคุณ
ผู้ไม่ได้ติดอะไรไม่ได้เกี่ยวข้องกับอะไรเลยคือคนตายไร้คุณค่า
เพราะคนตายไม่รู้สึกสนใจกับอะไรทั้งสิ้น เราเป็นคนดีๆ
ยังมีชีวิตอยู่ต้องมีความจำเป็น ในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็นอยู่ร่ำไปทั่วโลกดินแดน
จนชีวิตหาไม่แล้วจึงไม่ถืออะไรไม่สนใจกับอะไรเพราะสุดวิสัย ”

(๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๒ ยึดแบบฉบับของผู้เห็นภัย)

พระมหาปิยะ ญาณสมฺปนฺโน

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ การสร้างตัวเราเองนี่แหละสำคัญมากยิ่งกว่าสร้างสิ่งอื่นใด
จะหนักจะเบาก็ช่างเถอะ มันเท่าตัวของเรานี่แหละ
ไม่สุดวิสัยกำลังของเราไปได้
พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ให้พอเหมาะพอสมกับเราอยู่แล้ว
ปริมาณแห่งธรรมที่พอประมาณก็แปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์
สรุปลงแล้วก็คือ ศีล สมาธิ ปัญญา
หรือ โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ
ก็ไม่เห็นมากมายจนเกินความสามารถ
และอยู่ในวงกายกับจิตของเรานี้ทั้งนั้น ทำไมเราจะทำไม่ได้ รู้ไม่ได้เล่า ”

(๒๗ มิถุนายน ๒๔๒๒ ยึดแบบฉบับของผู้เห็นภัย)

พระมหาปิ ญาณสัมปันโน.

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com

“ มรรคผลนิพพานอย่าไปคาดไปหมายที่ใด มีอยู่ในวงกายกับจิตนี้
อยู่ในวงขันธ์ห้านี้ เอาให้ดี สิ่งใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับใจก็พิจารณาไป
เช่น รูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส เพราะความสัมผัสความพัวพัน
ความติดทั้งรักทั้งชังมันติดได้ทั้งนั้นแหละจิตใจ มันติดทั้งรักติดทั้งชัง
ติดทั้งโกรธทั้งเกลียด ติดไปหมดติดไม่เลือก กินไม่เลือก
เพราะฉะนั้น จึงต้องแยกแยะคลี่คลายออกให้รู้เรื่องของมัน
ด้วยสติปัญญาจนจิตหายสงสัยแล้วถอนตัวเข้ามาที่เรียกว่าปล่อยวาง
เพราะความเข้าใจแล้วด้วยการพิจารณา
ผลสุดท้ายก็ไม่ไปที่ไหน ลงมารวมที่ใจ
เมื่อใจไม่กังวลวุ่นวายเพราะปัญญาหว่านล้อม ให้ทราบเรื่องราวหมดแล้ว
ใจก็หายกังวล ทีนี้จะทำสมาธิภาวนาเมื่อไร
ใจก็สงบสะดวกสบาย ใจมีแต่ความสงบร่มเย็นเป็นเรือนอยู่ ”

(๒๗ มิถุนายน ๒๔๒๒ ยึดแบบฉบับของผู้เห็นภัย)

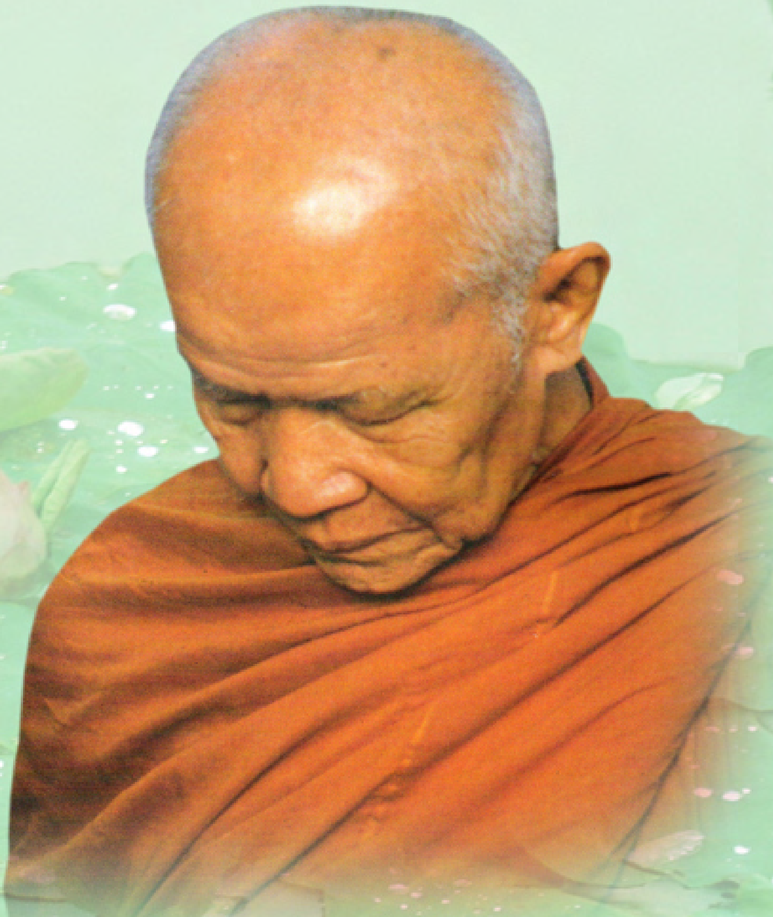

พระอาจารย์ ดูลย์ อตุโล

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ ธรรมเป็นสิ่งสำคัญมากมาตลอดอนันตกาล พระพุทธเจ้าก็ดีสาวกก็ดี
ไม่ใช่ นักสร้างโบสถ์สร้างวิหาร สร้างสิ่งรโหฐานสำราญตาอะไรเลย
แต่เวลาท่านรู้อรรถ รู้ธรรมภายในใจของท่านแล้ว
เป็นยังไงบ้างการประกาศธรรมสอนโลกของท่านน่ะ
ยกตัวอย่างสมัยปัจจุบัน ท่านอาจารย์มั่นท่านสร้างอะไร
นอกจากท่านสร้างจิตสร้างใจท่านอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย
เต็มสติกำลังความสามารถด้วยจิตภาวนา
จนเป็นผู้ฉลาดแหลมคมเต็มภูมิแล้วย้อนมาสั่งสอนโลกอย่างเต็มภูมิ ”

“ ใจเป็นสิ่งสำคัญ มีอำนาจมาก สามารถทำประโยชน์ได้มากมาย
เมื่อมีคุณสมบัติอยู่ภายในใจแล้ว แล้วโบสถ์หลังไหนที่มีอำนาจวาสนามากไป
เที่ยวประกาศศาสนาสอนโลกสงสารให้คนเข้าถึงธรรม
ธรรมถึงใจซาบซึ้งเป็นคนดีขึ้นมาได้ ”

(๒๗ มิถุนายน ๒๔๒๒ ยึดแบบฉบับของผู้เห็นภัย)

พระมหาบัว ญาณสัมปันโน

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ อย่ามองกันในแง่ร้าย ให้มองกันในแง่เหตุผลและเมตตาต่อกันเสมอ
เพราะคนเราความรู้และอัธยาศัยใจคอไม่เหมือนกัน ผู้มีความรู้มากก็มี
ความรู้น้อยก็มี ผู้โง่ ผู้ฉลาดมีสับปนกันไป ผู้หยาบผู้ละเอียดมี
ให้ต่างคนต่างระมัดระวัง สิ่งใดที่มีอยู่ในตัวเรา
ยิ่งสิ่งใดที่เป็นภัยต่อหมู่เพื่อนด้วยแล้ว ให้ระมัดระวังและกำจัดให้ได้
อย่าหวงไว้เผาตัวเองและวงคณะและอย่าแสดงออกมาเป็นอันขาด
ซึ่งเป็นการขายตัวอย่างเลวร้ายที่สุดให้อภัยไม่ได้เลย
นี่แหละคือ หลักของการปกครองของการอยู่ร่วมกัน เป็นอย่างนี้
จึงต้องได้ระมัดระวังเสมอ ประมาทไม่ได้ตลอดไป ”

(๑๘ พฤษภาคม ๒๕๒๒ คนจริงย่อมถึงธรรมของจริง)

พระอาจารย์ ดูลย์ อตุลฺโล

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



พระมหาบัว ญาณสัมปันโน

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com

" เราเห็นโทษเรื่องความเกลื่อนกล่นวุ่นวายกับหมู่คณะ
ในเวลาอยู่ศึกษาอบรมกับครูบาอาจารย์ มาทำเหลาะๆ แหละๆ
ให้เห็นต่อหน้าต่อตา เคยเห็นมาแล้วอย่าให้เห็นอีกนะ
นี่ได้เห็นมาแล้วต่อหน้าต่อตา
ถึงขนาดที่เคยพูดกันอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยกับหมู่คณะในเวลานั้น
มันก็เป็นอย่างที่พูดไม่เห็นผิดไปนี่ เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์
มันซ่อนเล็บนะ มันไม่กางเล็บออกมา แต่ก็เห็นเล็บที่ซ่อนอยู่จนได้นั่นแหละ "

" วงปฏิบัตินี้ต้องเป็นเหมือนอวัยวะเดียวกัน มันถึงอยู่กันได้ด้วยความผาสุก
ถ้าไม่เหมือนอวัยวะเดียวกันแล้วอยู่ด้วยกันไม่ได้
ธรรมนั้นแหละที่จะทำจิตใจของ แต่ละท่านแต่ละองค์ที่อยู่จำนวนมากนี้
ให้รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ด้วยความสัตย์ความจริง
ด้วยความมุ่งอรรถมุ่งธรรม ไม่ใช่อะไรจะพาให้รวม
อย่างอื่นอย่าเอาเข้ามาเกี่ยวข้อง "

(๑๘ พฤษภาคม ๒๕๒๒ คนจริงย่อมถึงธรรมของจริง)



“ ไปไหนก็ตามอย่าไปหวังอะไร ๆ กับโลกอันนี้
โลกนี้เราทราบอย่างถึงใจว่า
โลกอนิจฺจำ รอบโลกธาตุ เต็มไปหมด
ไม่มีสิ่งใดที่จะเว้นจากความเป็น
อนิจฺจำ ทุกฺขำ อนตฺตา ไปได้
เมื่อความเป็น อนิจฺจำ ทุกฺขำ อนตฺตา มีอยู่ในสถานที่ใด
สถานที่นั้นไม่เป็นฟืนเป็นไฟจะเป็นอะไร
ไว้ใจกันได้ที่ไหน
สิ่งที่เป็นน้ำให้ความร่มเย็นแก่เรา คือ น้ำอรรถน้ำธรรม ”

(๑๘ พฤษภาคม ๒๕๒๒ คนจริงย่อมถึงธรรมของจริง)

พระอาจารย์ ญาณสัมปันโน

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ ทีนี้จิตเลยมุ่งมั่นถึงอรหัตบุคคล
อยากเป็นพระอรหันต์องค์หนึ่งในสมัยปัจจุบันนี้
คิดย้ำลงอีกว่า เอ้า
ขอให้แน่ใจเถอะว่าในธรรมนี้มรรคผลนิพพานยังมีอยู่
แล้วเราจะเอาให้ได้ ไม่ได้เอาตาย มีเท่านั้นไม่มีอย่างอื่น
ขอให้มีผู้หนึ่งผู้ใด ครูบาอาจารย์องค์ใด
หรือผู้ใดก็ตามมาชี้แจงแสดงให้เราทราบ
ว่ามรรคผลนิพพานยังมีอยู่เป็นที่ถึงใจเราแล้ว
นั้นละการปฏิบัติเพื่อมรรคผลนิพพาน จะทำให้ถึงใจ
เอาให้ตายไม่ตายให้รู้ มีเท่านั้น ”

(๑๘ พฤษภาคม ๒๔๒๒ คนจริงย่อมถึงธรรมของจริง)

พระอาจารย์ ดูลย์ อตุโล

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com

“ ในเวลาพรรษานี้ตั้งสัจอธิษฐานไว้เลย ว่าจะไม่ให้ขาดทั้งเช้าทั้งเย็นการทำวัตร
และกราบเรียนท่านพระครูไว้ด้วยหากว่าท่านสั่งให้เราไปในที่นิมนต์
ว่าให้ท่านรอ จนเรากลับมาถึงค่อยทำวัตร เราขอท่านไว้อย่างนั้น
นี่หมายถึงทำวัตรส่วนรวม ส่วนที่กุฏิเราทำอีกทีหนึ่ง
นี่เราอธิษฐานไว้เป็นส่วนรวม ทำวัตรส่วนรวมไม่ให้ขาด
ทั้งเช้าและเย็นในพรรษา ”

“ เวลาอ่านพุทธประวัติและอ่านสาวกประวัติเข้าไปอีก โอ้โฮ ทีนี้ใจหมุนติ้ว ๆ
นั่นแลเรื่องที่จะอยู่ไปได้ เรื่องภายนอกก็ค่อยจืดไปจางไป ๆ
เรื่องธรรมะก็หมุนติ้ว ๆ ดูดดื่มเข้าไปเรื่อย ๆ
จนกระทั่งได้ตั้งสัจอธิษฐานเวลาเรียนหนังสือว่าจบเปรียญ
สามประโยคแล้ว เราจะออกปฏิบัติโดยถ่ายเดียวเท่านั้น
ไม่มีข้อแม้ไม่มีเงื่อนไข เพราะอยากพ้นทุกข์เหลือกำลัง พูดง่าย ๆ
อยากเป็นพระอรหันต์นั่นเอง ”

(๑๘ พฤษภาคม ๒๕๒๒ คนจริงย่อมถึงธรรมของจริง)

พระมหาปิ ฐานสัมปันโน

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



" การบวชท่านกล่าวไว้ว่าบวชได้ยาก
บวชแล้วการประพฤติตามธรรมวินัย
ก็เป็นของยาก การจะดำเนินทางด้านจิตใจของนักบวช
เพื่อรู้แจ้งเห็นจริงตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าก็เป็นของยาก
ทำไมจึงเป็นของยาก เพราะกิเลสไม่ใช่ของง่ายดาย
กิเลสเป็นสิ่งที่เหนียวแน่นมั่นคงมาก
การประพฤติปฏิบัติเพื่อถอดถอนหรือต่อสู้กับกิเลส
จึงเป็นของยากทุก ๆ ประโยคไป
ความเป็นนักบวชก็คือความเป็นนักรบ
เป็นนักต่อสู้กับสิ่งที่เป็นข้าศึกแก่จิตใจของตน
ไม่ว่าจะเป็นครั้งใดสมัยใดก็ตาม หลักความจริงมีมาอย่างนั้น "

(๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๒ การบวชเป็นของยาก)

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ นี่ก็พยายามอบรมสั่งสอนหมู่เพื่อนเพื่อให้ได้หลักได้เกณฑ์
ผู้มาใหม่ก็มีผู้อยู่เก่าก็มี จงตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ อย่ามาแบบเถลไถล
มาสักแต่มา อยู่สักแต่อยู่ ไปสักแต่ไป ไม่ได้เรื่องได้ราว
และมาเอาชื่อเอานามเอาเกียรติยศชื่อเสียงว่าเคยไปอยู่กับอาจารย์นั้น
เคยไปอยู่กับอาจารย์นี้ ไปจับจ่ายขายกิน อย่างนั้นก็ยิ่งเลวไปใหญ่
ไม่ตรงกับความมุ่งหมายของผู้รับ และให้การอบรมเพื่ออรรถเพื่อธรรม
ด้วยความบริสุทธิ์ใจแก่บรรดาท่านผู้มาอาศัย
เพราะฉะนั้นจงเห็นใจ ได้พยายามแนะนำสั่งสอนเพื่อนฝูงมาเต็มสติปัญญา
กำลังความสามารถ ไม่ว่าธรรมะขั้นใดภูมิใด ไม่เคยมีการปิดบังลี้ลับไว้
แม้แต่น้อยเลย เปิดเผยให้ฟังทุกแง่ทุกมุมเพื่อเป็นคติเพื่อเป็นอุบาย
เพื่อเป็นกำลังใจและดำเนินตามหลักธรรมที่สอนด้วยความแน่ใจว่า
ได้สอนโดยถูกต้องแล้วทุกขั้นแห่งธรรม ”

พระอาจารย์ ดูลย์ อตุโล

(๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๒๒ อุบายแก้ความกลัว)

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ ลงเป็นศาสดาสอนโลกแล้วต้องเป็น คลังแห่งธรรม
สอนโลกอย่างไม่อัดไม่อั้น เต็มภูมิศาสดา
สัตว์โลกจึงสนุกตักตวงผลประโยชน์จากคลังแห่งธรรมของศาสดา
โดยสำเร็จเป็นพระโสดาบ้าง ไม่เป็นโสดันโสเดาดังเรา ๆ
ท่าน ๆ ที่เป็นกันอยู่ สำเร็จเป็นพระสกิทาคาบ้าง เป็นพระอนาคาบ้าง
เป็นพระอรหันต์บ้าง ไม่ขาดวรรคขาดตอน
ตลอดวันนิพพาน ธรรมเพื่อสัตว์โลกจำต้องมากพอแก่เหตุการณ์ ”

พระมหาปิ ญาณสมฺปนฺโน.

“ คำว่า พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา นั้นจงพลีชีพด้วยการปฏิบัติบูชาท่านจริง ๆ
ผลแห่งการพลีชีพนั้นจะเป็นธรรมอัศจรรย์ขึ้นที่ใจแทนศาสดา
ประหนึ่งพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ประทับอยู่ตรงหน้าเราขณะนี้แล ”

(๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๒ อุบายแก้ความกลัว)

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ ธรรมะที่กล่าวไว้ว่า แปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ นั้น
มีพอประมาณเท่านั้น ไม่ได้มากมายอะไรเลย
ถ้าตามภูมิของศาสดาแล้ว ทรงสั่งสอนโลกมากต่อมาก
สอนอยู่ถึงสี่สิบห้าพระพรรษาจึงเสด็จปรินิพพาน
ธรรมจะมีเพียงแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์เท่านั้น
จะทันกับโรคกิเลสตัณหาของสัตว์ทั้งสามโลกธาตุนี้ได้อย่างไร
ถ้าธรรมไม่มากมายยิ่งกว่านั้นเป็นไหน ๆ
ธรรมต้องมีมากต่อมากสมภูมิศาสดานั่นแล
จึงจะทันกับกิเลสของสัตว์ ซึ่งมีมากต่อมากด้วยกัน ”

(๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๒๒ อุบายแก้ความกลัว)

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ ความจริงเรามีอุปนิสัยวาสนามาด้วยกันทุกคน เวลานี้เราก็ได้เป็นพระตั้งหน้า
มาบวชในพระพุทธศาสนาด้วยศรัทธาความเชื่อความเลื่อมใส
กิเลสก็มีประเภทเดียวกันกับครั้งพุทธกาล ไม่ได้นอกเหนือไปจากนั้นเลย
ธรรมะที่เป็นเครื่องปราบกิเลส คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นต้น
ก็เป็นธรรมะที่เคยปราบปรามกิเลสให้สิ้นซากมาแล้ว
ตั้งแต่ครั้งพุทธกาลจนถึงสมัยนี้ ”

“ ใจที่เคยอัดอั้นภายในตัวเองเพราะอำนาจแห่งกิเลสบีบบังคับ
เมื่อได้รับการบุกเบิกด้วยความเพียร มี สติปัญญา เป็นเครื่องมือแล้ว
จิตใจจะค่อยเบิกกว้างและสิ่งเหล่านั้นจะเพิกถอนออกไป
จิตใจจะเกิดความโล่งโถงสว่างไสวภายในตน มีความสะดวกสบาย อยู่ที่ไหนก็สบาย
เพียงแต่ขั้นสงบเท่านั้นเราก็สบายมีต้นทุนพอได้อาศัยบ้างแล้ว ”

พระมหาปิ ญาณสัมปันโน

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

(๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๒๒ อุบายแก้ความกลัว)

WWW.Luangta.com



“ อิริยาบถทั้งสี่ ยืน เดิน นั่ง นอน ขอให้มีสติอยู่โดยสม่ำเสมอ แม้จะไม่ได้พิจารณาอะไร
ความรู้สึกตัวให้เป็นสัมปชัญญะ พยายามฝึกให้ดี เมื่อสติมีความสืบเนื่องอยู่กับตัว
ท่านเรียก สัมปชัญญะ ถ้านึกรู้เป็นขณะๆ ไปเรียกว่า สติ
ถ้าละเอียดเข้าไปจนถึงกับเป็นอัตโนมัติของสติของปัญญาแล้ว
ท่านก็เรียก มหาสติ มหาปัญญา เพราะเป็นไปได้อย่างนั้นจริง ๆ ”

“ ผู้วิเศษคือใคร ก็คือ พระพุทธเจ้า เป็นผู้ทรงค้นพบธรรมอัศจรรย์
ธรรมอัศจรรย์นี้ผู้จะรับทราบ ผู้จะรับรอง ผู้จะยืนยัน
ผู้จะทรงรสชาติธรรมอัศจรรย์นั้นก็คือใจ
คำว่าตรัสรู้ธรรมหรือบรรลุธรรมก็ตรัสรู้ที่ใจบรรลุที่ใจ
ฆ่ากิเลสหมอบราบไปหมดแล้ว เหลือแต่ธรรมล้วนๆ
เต็มพระทัยเต็มหัวใจ นั่นแหละที่เรียกว่า ศาสดาองค์วิเศษ สาวกองค์วิเศษ ”

(๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๒๒ อุบายแก้ความกลัว)

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ ท่านนักปฏิบัติทั้งหลาย พึงถือสติเป็นสำคัญ ให้กำกับตัว ถือเป็นภาระหน้าที่ของตัว อย่าเสียดายความคิดความปรุงเกี่ยวกับโลกสงสารใด ๆ เราเคยคิดเคยปรุง เคยสัมผัสสัมพันธ์มาแล้วได้ผลดีชั่วประการใด พอที่จะนำมาเทียบเคียงเลือกเฟ้นได้แล้ว ไม่ควรจะเสียดายในอารมณ์ที่เคยเป็นมา ”

“ ขึ้นชื่อว่าธรรมต้องฝืนต้องต้านทานกับกิเลสเพราะการต่อสู้กัน อันใดฝืนอันนั้นมักเป็นธรรม อันใดที่ไม่ฝืนและเป็นความชอบพอ มักเป็นกิเลสเสมอในขั้นเริ่มแรกปฏิบัติ ”

(๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๒ อุบายแก้ความกลัว)

พระมหาปิ ญาณสัมปันโน.

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



“ การเกิดในภพน้อยภพใหญ่ เปลี่ยนภพเปลี่ยนชาติเป็นสัตว์เป็นบุคคล
เป็นเปรต เป็นผี เป็นยักษ์เป็นมาร เป็นเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม
ก็อยู่ในวงแห่งวัฏจักรของคนและสัตว์ที่มีกิเลสด้วยกัน
ไม่นอกเหนือจากธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ไปได้เลย ”

“ ท่านว่า อวิชชา คือความมืดบอดนั้นเองเป็นตัวการใหญ่
รู้ก็รู้แบบอวิชชา เห็นแบบอวิชชา อะไร ๆ
เป็นแบบของมันทั้งสิ้นไม่ได้เป็นแบบธรรม
พอที่จะให้เกิดความสว่างกระจ่างแจ้งแก่จิตใจได้เลย
มันจึงลำบากสำหรับมวลสัตว์ผู้มืดบอดด้วยอวิชชา ตัณหา อุปาทานฝังใจ ”

(๑๒ ธันวาคม ๒๔๒๒ การบวชเป็นของยาก)

พระมหาปิ ญาณสัมปันโน.

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



พระมหาปัญญานันทะ

“ นี่ถึงเราไม่ทราบก็ตาม ผู้ที่เป็นสักขีพยานของเราก็คือองค์ศาสดา
ธรรมที่ประกาศสอนไว้ก็ออกมาจากศาสดาองค์เอก
ที่ทรงรู้ทรงเห็นตามความจริงทุกอย่าง มาแล้ว
ว่าสัตว์ทั้งหลายเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสารไม่มีประมาณ
ไม่นอกเหนือไปจากวัฏวนนี้ไปได้
เพราะเป็นที่อยู่ที่รวมของสัตว์ที่มีกิเลสพาให้เกิด-ตาย
บรรดาสัตว์ที่มีกิเลสจะต้องเป็นอย่างนี้ด้วยกัน
สิ่งตายตัวที่จะพาให้สัตว์เกิดและตาย
ตลอดถึงได้รับความทุกข์ความลำบากต่าง ๆ
ก็คือเรื่อง อวิชชากิเลส ประเภทละเอียด พาให้เป็นมาโดยลำดับลำดา
ไม่ขาดวรรคขาดตอนแห่งภพชาติจนถึงปัจจุบันชาติที่กำลังเป็นอยู่เวลานี้ ”

(๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๒ การบวชเป็นของยาก)

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



" ขั้นจะทำจิตให้มีความสงบเป็นสมาธิก็ยาก ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย
แต่เมื่อพยายามตามหลักธรรมจริงๆ แล้วก็ไม่ยากจนเกินกำลัง
เพราะความต้องการ ความอยาก ความหวัง
ความมุ่งมั่นแต่ละอย่างซึ่งเป็นกำลังใจมีอยู่ภายในใจเราแล้ว
ก็พอฟัดพอเหวี่ยงกันไปได้ทุกขั้นทุกภูมิของอรรถของธรรม
และทุกประเภทของกิเลส ไม่นอกเหนือไปจาก สติปัญญา ศรัทธา
ความเพียร ซึ่งเป็นอาวุธอันสำคัญนี้ไปได้เลย "

พระมหาบัว ญาณสัมปันโน.

" การฝึกฝนอบรมการทรมานนั้น ไม่มีการฝึกฝนการทรมานสัตว์ตัวใด
ยากยิ่งกว่าการฝึกฝนทรมานมนุษย์คือเราแต่ละรายๆ นี่เลย "

(๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๒ การบวชเป็นของยาก)

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com



พระมหาปิ ญาณสัมปันโน

“ จิตใจที่เป็นไปตามกระแสของโลกเหมือนน้ำซับน้ำซึม
โดยไม่มีสติเป็นเครื่องกั้นกางหวงห้ามต้านทานกันบ้างเลยนั้น
ไม่ใช่เป็นการบำเพ็ญธรรม
แต่เป็นการเสือกคลานตามกิเลสที่ฉุดลากไปต่างหาก
เราควรจะทราบในแง่เหล่านี้ไว้ เพื่อความรู้สึกตัวและ
เข้มแข็งทางความพากเพียรขึ้นอีก ช่วยจิตได้มีความสงบ นี่ก็ยากขั้นหนึ่ง ”

“ อย่าหาความสะดวกสบายนอกครูนอกอาจารย์
จะเป็นจะตายก็ขอให้เป็นให้ตายแบบครู พุทธัง ธัมมัง สังฆัง สรณัง คัจฉามิ
จงยึดให้ฝังลึกภายในใจ อย่าปล่อยให้กิเลสปัดมือให้ พุทธ ธรรม สงฆ์
หลุดลอยไปได้ พระพุทธเจ้าแลสาวกทั้งหลาย ส่วนมากมีแต่ลำบากกันทั้งนั้น ”

(๑๒ ธันวาคม ๒๔๒๒ การบวชเป็นของยาก)

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

WWW.Luangta.com